

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ
НАПН УКРАЇНИ

МАЛИХІН О. В. БРИТАНСЬКИЙ П. А.

Робоча програма дисципліни

ФАНДРЕЙЗИНГ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ

для здобувачів вищої освіти

Ступінь «Доктор філософії»
Спеціальність 011
Освітні, педагогічні науки

Київ – 2023

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ**

МАЛИХІН О. В. БРИТАНСЬКИЙ П. А.

**ФАНДРЕЙЗИНГ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ
РОБОЧА ПРОГРАМА**

дисципліни для здобувачів вищої освіти

ступінь «Доктор філософії»

спеціальність: *011 Освітні, педагогічні науки*

**КИЇВ
Педагогічна думка
2023**

УДК 37.016.24:658.152.31(045)(0.034.2)

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту педагогіки НАПН України (протокол № 12 від «31» серпня 2022 р.).

Малихін О. В., Британський П. А. Фандрейзинг в галузі освіти. Робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» / О. В. Малихін, П. А. Британський. [Електронне видання]. – Київ: Педагогічна думка, 2023. – 16 с.

DOI: 10.32405/978-966-644-694-0-2022-17

ISBN 978-966-644-694-0

Рецензенти:

Опалюк Тетяна Леонідівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Арістова Наталія Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу міжнародних зв'язків та наукової співпраці Інституту педагогіки НАПН України.

Навчальна програма дисципліни «Фандрайзинг в галузі освіти» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки третього рівня вищої освіти галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки». Метою навчальної дисципліни «Фандрайзинг в галузі освіти» є: формування у здобувачів освіти системи знань з теорії та практики процесу залучення ресурсів на реалізацію проєкту; визначати тенденції фандрейзингової діяльності; формувати методiku фандрейзингової діяльності та необхідне забезпечення; виокремлювати особливості функціонування фондів та грантових програм; формувати бюджет проєкту. Вивчення цієї дисципліни передбачає ознайомлення аспірантів з сучасними особливостями залучення грантового фінансування у відповідності до сучасних трендів міжнародної фандрейзингової діяльності.

The curriculum of the discipline “Fundraising in the Field of Education” is compiled in accordance with the educational and scientific program of training the third level of higher education in the field of knowledge 01 “Education/Pedagogy” in the specialty 011 Educational, Pedagogical Sciences”. The purpose of the academic discipline “Fundraising in the Field of Education” is: to form a system of knowledge among educational applicants on the theory and practice of the process of attracting resources for the implementation of the project; to determine trends in fundraising activities; to form the methodology of fundraising activities and the necessary provision; highlight the specifics of the functioning of funds and grant programs; form a project budget. The study of this discipline provides for familiarizing graduate students with the modern features of attracting grant funding in accordance with modern trends in international fundraising activities.

© Інститут педагогіки НАПН України, 2023 рік

© Педагогічна думка, 2023 рік

© Малихін Олександр Володимирович, 2023 рік

© Британський Петро Анатолійович, 2023 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 1	Галузь знань: <u>01 – «Освіта/Педагогіка»</u>	Загальна підготовка
Загальна кількість годин – 30		
Модулів – 1	<u>011 «Освітні, педагогічні науки»</u>	Рік підготовки:
Змістових модулів – 1		3-й
		Семестр
Індивідуальне заняття не передбачено	Освітній ступінь: <u>Доктор філософії</u>	6-й
		Лекції
		4 год.
		Семінарські
		6 год.
		Практичні
0 год.		Самостійна робота
20 год.		20 год.
		Вид контролю: Залік

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 1:2.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Метою навчальної дисципліни «Фандрейзинг в галузі освіти» є: формування у здобувачів освіти системи знань з теорії та практики процесу залучення ресурсів на реалізацію проєкту; визначати тенденції фандрейзингової діяльності; формувати методіку фандрейзингової діяльності та необхідне забезпечення; виокремлювати особливості функціонування фондів та грантових програм; формувати бюджет проєкту.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування наступних компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

- здатність і готовність розв'язувати комплікативні науково-дослідні (науково-теоретичні та науково-практичні) проблеми в галузі освіти (відповідно до цілей і завдань професійно-педагогічної та дослідно-інноваційної діяльності) на засадах реалізації голістичного, інтегрованого та компетентнісного підходів, що зумовлює переосмислення наявних та створення нових фундаментальних теоретичних знань (обґрунтованих на концептуально-методологічному рівні) та запровадження новітньої професійно-педагогічної практики (через реалізацію сучасно-доцільних наукових підходів, технологій, форм організації, методів, прийомів і засобів навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти).

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1** - здатність і готовність здобувати концептуальні та методологічні знання в галузі освіти та розуміти їхню сутність.
- ЗК 3** - здатність і готовність до ефективної і продуктивної наукової комунікації в парадигмі взаємодії суб'єктів освітньої діяльності.
- ЗК 4** - здатність і готовність використовувати інформаційні технології в процесі реалізації сучасно-доцільних наукових підходів, технологій, форм організації, методів, прийомів і засобів навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти.
- ЗК 6** - здатність і готовність до безперервного особистісного та професійно-педагогічного саморозвитку та самовдосконалення.
- ЗК 8** - здатність і готовність імплементувати в освітній процес інноваційні практики на основі реалізації сучасно-доцільних наукових підходів, технологій, форм організації, методів, прийомів і засобів навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти.
- ЗК 12** - здатність і готовність до соціально-управлінської діяльності на засадах поваги до індивідуальності особистості та людиноцентристської довірчо-партнерської взаємодії.

фахові компетентності (ФК):

- ФК 5** - **Організаційно-управлінська компетентність**, яка виявляється в здатності і готовності управляти організацією та здійсненям освітнього процесу в закладах вищої та загальної середньої освіти на засадах превалювання морально-етичної компоненти та в процесі керування здійсненям науково-дослідної діяльності.
- ФК 6** - **Лідерська компетентність**, яка виявляється в здатності і готовності виявляти суб'єктні якості під час організації та управління освітнім процесом в закладах вищої та загальної середньої освіти.
- ФК 15** - **Рефлексійно-дослідницька компетентність**, яка виявляється в здатності і

готовності здійснювати системний і систематичний моніторинг результатів власної науково-дослідницької та професійно-педагогічної діяльності на рефлексійній основі.

Результати навчання дисципліни «Фандрейзинг в галузі освіти» можна вважати успішними за умови досягнення програмних результатів:

ПРН	Знання	Уміння та навички
ПРН 1	- концептуальні та методологічні знання в галузі освіти - знання про способи здобуття концептуально-методологічного знання	- уміння здобувати та оновлювати на константній основі концептуальні та методологічні знання в галузі освіти
ПРН 3	- знання про комунікацію в освітній і науковій діяльності - знання про особливості наукової комунікації в парадигмі взаємодії суб'єктів освітньої діяльності (індивідуальний, груповий, колективний рівні)	- уміння здійснювати комунікацію в освітній і науковій діяльності - уміння ефективно і продуктивно здійснювати наукову комунікацію в парадигмі взаємодії суб'єктів освітньої діяльності (індивідуальний, груповий, колективний рівні)
ПРН 4	- знання про сучасні інформаційні технології, форми, методи та засоби їх використання в освітньому процесі та науково-дослідній діяльності - знання про сучасно-доцільні наукові підходи, технології, форми організації, методи, прийоми і засоби навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти на основі застосування новітніх інформаційних технологій	- уміння застосовувати сучасні інформаційні технології в освітньому процесі та науково-дослідній діяльності - уміння використовувати розмаїття наявних технологій, форм організації, методів, прийомів і засобів навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти (на основі застосування новітніх інформаційних технологій)
ПРН 6	- знання про саморозвиток та самовдосконалення особистості, теорії особистості - знання про особливості професійно-педагогічного саморозвитку та самовдосконалення суб'єктів освітньої і наукової діяльності	- уміння саморозвитку особистості - уміння самовдосконалення особистості - уміння професійно-педагогічного саморозвитку та самовдосконалення вчителя закладу загальної середньої освіти/ викладача закладу вищої освіти/ науково-педагогічного працівника
ПРН 8	- знання про організацію сучасного освітнього процесу(його особливості в закладах вищої та загальної середньої освіти)	- уміння імплементувати в освітній процес інноваційні освітньо-педагогічні практики - уміння адаптувати новітні західноєвропейські та світові

	- знання про наукові підходи, технології, форми організації, методи, прийоми і засоби навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти	освітньо-педагогічні практики до потреб системи освіти в Україні
ПРН 12	- знання про соціум та особливості соціально-управлінської діяльності - знання про індивідуума, особистість та індивідуальність особистості - знання про права і свободи людини	- уміння управляти закладами вищої та загальної середньої освіти на засадах поваги до індивідуальності особистості учасників освітнього процесу
ПРН 18	- знання про особливості організаційно-управлінської діяльності в сучасних закладах вищої та загальної середньої освіти - знання про способи реалізації технологій управління в галузі освіти	- уміння організовувати й управляти освітнім процесом на засадах збереження психічного здоров'я його суб'єктів, запобігання їхньому професійному вигоранню тощо - уміння реалізації технологій управління в галузі освіти
ПРН 19	- знання теорій лідерства - знання про суб'єктні якості особистості та способи їх вияву в освітній діяльності та професійно-педагогічній діяльності вчителя / викладача - знання про роль лідерства під час організації та управління освітнім процесом в закладах вищої та загальної середньої освіти	- уміння діагностування лідерських якостей суб'єктів освітнього процесу - уміння реалізовувати суб'єкт-суб'єктну взаємодію в освітній, професійно-педагогічній та науково-дослідній діяльності на засадах лідерства
ПРН 28	- знання про рефлексію особистості, - знання про науково-дослідницьку та професійно-педагогічну рефлексію	- уміння здійснювати системний і систематичний моніторинг результатів власної освітньої діяльності - уміння здійснювати системний і систематичний моніторинг результатів власної науково-дослідницької та професійно-педагогічної діяльності на рефлексійній основі

В *результаті* вивчення дисципліни «Фандрейзинг в галузі освіти» здобувач повинен:

знати:

- методи фандрейзингової діяльності;
- етапи фандрейзингової діяльності та їх підкріплення ресурсами;
- особливості та принципи залучення грантового фінансування;
- особливості розробки бюджету та ведення супровідної документації проєкту.

вміти:

- створювати умови ефективної фандрейзингової діяльності;
- здійснювати пошук донора, грантового фінансування, галузевого фонду;
- створювати власний проєкт та формувати заявку на отримання гранту;
- виконувати аналіз та формувати систему моніторингу проєкту;
- формувати прогностичні моделі розвитку та підтримки проєкту.

обґрунтовувати та проявляти ставлення:

- до організації фандрейзингової діяльності в галузі освіти;
- до функціонування освітніх фондів та грантових програм;
- до способів побудови комунікації для підтримки фандрейзингової діяльності;
- до соціального інвестування корпоративного бізнесу в галузі освіти.

Програма навчальної дисципліни «Фандрейзинг в галузі освіти» складається з одного модулю. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 30 годин / 1 кредити за ЄКТС.

3. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви блоків (модулів) і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		лекції	семінарські	практичні
Тема 1. Зміст фандрейзингової діяльності її форми підтримки.	14	2	2	0
Тема 2. Планування фандрейзингової діяльності. Методика роботи фандрейзера	16	2	4	0
Всього годин	30	4	6	0

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назви тем лекцій	Кількість годин
1.	Зміст фандрейзингової діяльності її форми підтримки	2
2.	Планування фандрейзингової діяльності. Методика роботи фандрейзера	2
	Разом	4

Тема 1. Зміст фандрейзингової діяльності її форми підтримки

Визначення фандрейзингу. Принципи, основні поняття та завдання фандрейзингу. Напрямки діяльності, суб'єкти та об'єкти фандрейзингу. Ефективний фандрейзинг та фандрейзингові партнери. Фандрейзинг в освітніх некомерційних та громадських організаціях. Нормативно-правова база фандрейзингової діяльності. Ресурсна база фандрейзингової діяльності. Інструменти та форми підтримки фандрейзингу в галузі освіти.

Тема 2. Планування фандрейзингової діяльності. Методика роботи фандрейзера

Планувальна модель фандрейзингу. Генезис фандрейзингової діяльності. Розробка концепції; визначення потреб, проблем, цільових груп проєкту. Схема проєкту та

реалізація. Продукт проєкту. Формування стратегії фандрейзингової діяльності. Супровідна документація та звернення до партнерів фандрейзингового проєкту. Фонди та гранти. Бюджет та результати діяльності.

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назви тем семінарських занять	Кількість годин
1.	Поняття, зміст, принципи та форми підтримки фандрейзингу	2
2.	Планування фандрейзингової діяльності	2
3.	Методики роботи, бюджет та результати діяльності фандрейзингу	2
	Разом	6

Тема 1. Поняття, зміст, принципи та форми підтримки фандрейзингу

Питання для обговорення:

1. Поняття «фандрейзингу» та суміжні терміни.
2. Завдання фандрейзингу та застосування.
3. Зміст та основні мотиви донорства у фандрейзинговій діяльності.
4. Роль особистого звернення до донорів та залучення волонтерської активності.
5. Предикатори ефективного та невдалого фандрейзингу.
6. Орієнтування фандрейзингової діяльності на цільові групи. Визначення проблем та потреб цільової групи.
7. Нормативно-правова база благодійної діяльності в Україні та постіндустріальних країнах (за вибором, 2 країни).
8. Види ресурсів, їх залучення для реалізації фандрейзингового проєкту.
9. Діючі інструменти фандрайзингу в Україні та постіндустріальних країнах (за вибором, 2 країни).
10. Найуспішніші приклади світового освітнього фандрейзингу (за вибором, 3 країни).

Тема 2. Планування фандрейзингової діяльності

Питання для обговорення:

1. Ресурси для здійснення ефективної фандрейзингової діяльності.
2. Грантове фінансування. Особливості пошуку грантових програм підтримки освітніх проєктів.
3. Механізми співпраці з міжнародними фондами для підтримки освітнього проєкту.
4. Модель планування фандрейзингу.
5. Основні кроки фандрейзингової діяльності: опис проблеми, відбір цільових груп, визначення мета та завдань проєкту, підбір методів, прогнозування очікуваних результатів.
6. Інструменти оцінки проєктів (SMART, NAOMIE) та аналізу (SWOT, PROG).

Тема 3. Методики роботи, бюджет та результати діяльності фандрейзингу

Питання для обговорення:

1. Основні стратегії фандрейзингової діяльності.
2. Ефективні стратегії фандрейзингу в галузі освіти.

3. Спонсорський пакет та його складові.
4. Підготовка резюме, рекомендаційного листа, типової заявки, автобіографії.
5. Бюджет проекту та статті видатків.
6. Види звітності для подання донорам у процесі реалізації фандрейзингового проекту.
7. Лист-подяка та взаємовідносини з донорами під часі та по завершенні проекту.
8. Методи здійснення моніторингу та оцінки ефективності проекту.
9. Корпоративний фандрейзинг.
10. Менеджмент, що орієнтований на результат. Його ознаки.
11. Методи фінансової діяльності з державними та приватними структурами.

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назви тем практичних занять	Кількість годин
1.		
2.		
3.		
	Разом	

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Зміст самостійної роботи з навчальної дисципліни «Фандрейзинг в галузі світи» спрямований на закріплення теоретичних знань і їх поглиблення, на набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, що сприяє формуванню професійного світогляду майбутніх фахівців докторів філософії.

Самостійна робота поділяється на 4 теми (по 5 годин кожна).

Кожна самостійна робота передбачає виконання письмового завдання.

Звітуватись за виконання самостійної роботи бажано під час відповідного семінарського заняття.

Матеріали, підготовлені письмово, здаються (надсилаються) викладачу на перевірку.

№ з/п	Назви тем самостійних робіт	Кількість годин
1	<p>«Особливості фандрайзингу в освітній галузі у США»</p> <p><i>Проаналізуйте особливості фандрайзингової діяльності в галузі освіти США. Встановіть ключові причини освітньої благодійності, донорства, меценатства стосовно ЗВО США. Виокреміть основні методи фандрайзингової діяльності в галузі освіти США. За результатами виконаного аналізу підготуйте письмову роботу .</i></p> <p>(письмова робота на 3-4 аркуші формату А4, шрифт Times New Roman, розмір 12, одинарний інтервал, з подальшим захистом положень на занятті)</p>	5
2	<p>«Соціальне інвестування корпоративного бізнесу в освітню галузь (на прикладі постіндустріальної країни)»</p>	5

	<p><i>Проаналізуйте явище соціального інвестування. Визначіть основні напрямки корпоративного інвестування в галузі освіти. Визначіть найбільш привабливі міжнародні ЗВО для корпоративного інвестування та поясніть причини. За результатами виконаного аналізу підготуйте письмову роботу</i></p> <p>(письмова робота на 3-4 аркуші формату А4, шрифт Times New Roman, розмір 12, одинарний інтервал, з подальшим захистом положень на занятті)</p>	
3	<p>«Фандрайзингова діяльність з приватними особами»</p> <p><i>Проаналізуйте залучення приватних осіб до благодійної діяльності в галузі освіти. Наведіть механізми побудови та підтримки комунікації з ними. За результатами виконаного аналізу підготуйте письмову роботу.</i></p> <p>(письмова робота на 3-4 аркуші формату А4, шрифт Times New Roman, розмір 12, одинарний інтервал, з подальшим захистом положень на занятті)</p>	10
4	<p>«Заходи формування подяки донору та їх важливість»</p> <p><i>Проаналізуйте важливість процедури подяки партнеру (донору). Зазначте механізми продовження співпраці з донором через подяку. Визначіть алгоритм формування подяки. За результатами виконаного аналізу підготуйте письмову роботу.</i></p> <p>(письмова робота на 3-4 аркуші формату А4, шрифт Times New Roman, розмір 12, одинарний інтервал, з подальшим захистом положень на занятті)</p>	5
	Разом	20

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни застосовуються наступні методи навчання:
за типом пізнавальної діяльності:

- пояснювально-ілюстративний;
- репродуктивний;
- проблемного викладу;
- дослідницький;

відповідно до логіки пізнання:

- аналітичний;
- індуктивний;
- дедуктивний;

за основними етапами процесу:

- формування знань;
- формування умінь і навичок;
- застосування знань;

5	10	10	10	5	10	10	10	10	
---	----	----	----	---	----	----	----	----	--

Скорочення: Л – лекція; С – семінар; С/р – самостійна робота.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
69-74	D	задовільно
60-68	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Конспект лекцій – рукопис.
2. Методичні рекомендації з підготовки до семінарських занять з дисципліни «Освіта в парадигмі збалансованого (сталого) розвитку» – рукопис.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бабій О.Я., Петрик О.В., Скорохода М.Р. Гранти 2017. Каталог донорських організацій: навч.-практичний посібник. Бурштин: Клуб сталого бізнесу, 2017. 89 с
2. Основи грантрайтингу та управління проєктами в публічній сфері: метод. рек. для органів влади та недерж. орг-цій / В.В. Беявцева та ін.; за заг. ред. О.В. Кулініча. Харків: Золоті сторінки, 2017. 148 с.
3. Тимохова Г.Б. Аналіз інституційних механізмів розвитку науки та освіти в Україні. Економічна стратегія та політика реалізації європейського вектору розвитку України: концептуальні засади, виклики та протиріччя : монографія / за ред. Базилевича В.Д., Осецького В.Л. Київ: Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, 2018. 536 с.
4. Пеліванова Н. І. Розвиток благодійності в Україні: Аналітична записка. К.: НІСД, 2019. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gromadyanske-suspilstvo/rozvitokblagodiynosti-v-ukraini>
5. Белов О. Ендавмент як нова форма забезпечення стабільності фінансування наукових досліджень в Україні. Вісник ТНЕУ. 2017. № 4. С. 50-62.
- Демуз І. Фандрайзинг і грантрайтинг як особливий фінансовий механізм міжнародної підтримки наукових проєктів в Україні. Економічний вісник університету. 2019. № 43. С. 12-20.
6. Єгоричева С., Соколова А. Фандрайзинг у забезпеченні діяльності університетів третього віку. Ринок праці та зайнятість населення. 2018. № 3. С. 26-32.

7. Козак В. Фандрайзинг як інструмент розвитку територіальних громад в умовах децентралізації. Державне управління та місцеве самоврядування. 2018. Вип. 3 (38). С. 131-141.
8. Ловінська Л. Г., Левицька С. О., Осадча О. О. Ендаумент в діяльності вітчизняних закладів вищої освіти: практика застосування та обліку. Економіка, управління та адміністрування. 2019. № 3(89). С. 119-128.
9. Насібова О. Діджитал-технології фінансового забезпечення соціальної сфери. Економічний вісник університету. 2021. Вип. 49. С. 200-208. URL: <https://economicbulletin.com/index.php/journal/article/view/784/792>
10. Тимошенко О., Буцька О. Ендаумент як джерело фінансового забезпечення вищого навчального закладу. Ефективна економіка. 2017. № 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5965>
11. Топузов О. М., Калініна Л. М. Організаційні механізми управління закладами освіти: методології та теоретичні засади. Український педагогічний журнал. 2017. № 4. С. 34–44.
12. Топузов О. М. Проектування інформаційно-освітнього середовища навчальних закладів у сучасному суспільстві. Український педагогічний журнал. 2017. № 1. С. 26–36.

Додаткова

1. Future Skills. The future of learning and higher education. International Delphi Survey, 2019. 69 p.
2. Kremen, V. (2021). NAES of Ukraine report on the state of using the funds for research activities and the results received in 2020: Scientific report at the General Meeting of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine. (April 9, 2021). Herald of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, 3(1). <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-1-1-1>
3. Kremen, V.H. (Ed.). (2017). National Report on the State and Prospects of Education Development in Ukraine. National Academy of Educational Sciences of Ukraine. Kyiv: Pedagogichna dumka. <https://lib.iitta.gov.ua/706242/>
4. Lokshyna Olena, Topuzov Oleg. COVID-19 and education in Ukraine: Responses from the authorities and opinions of educators. Perspectives in Education, Vol. 39 No. 1 (2021): COVID-19 special issue: Opportunity to rethink and restructure education in the world / COVID-19 and the impact on basic and special education. P. 207-230. DOI <https://doi.org/10.18820/2519593X/pie.v39.i1.13>
5. Malykhin, O., Aristova, N. O., Kalinina, L., & Opaliuk, T. (2021). Developing Soft Skills among Potential Employees: A Theoretical Review on Best International Practices. Postmodern Openings, 12(2), 210-232. <https://doi.org/10.18662/po/12.2/304>
6. Nazarenko T., Topuzov O., Chasnikova O., Dubrovina I. Role of geography teacher in forming the pupils' cartographic competence. *Prace i Studia Geograficzne*. – 2021, Vol. 66.2, P. 43–53 URL: <https://wgsr.uw.edu.pl/pisg/?p=1787> DOI: 10.48128/pisg/2021-66.2-03 (Scopus/Elsevier-SCOPUS)
7. Rybalko L., Topuzov O., Velychko L. Natural science education concept for sustainable development. *Environmental, Technological, Social and Economic Matters (ICSF)*. 2020. Vol. 166. DOI:10.1051/e3sconf/202016610030 URL : [https://ui.adsabs.harvard.edu/abs/2020E3SWC.16610030R/abstract\(Scopus\)](https://ui.adsabs.harvard.edu/abs/2020E3SWC.16610030R/abstract(Scopus))
8. Topuzov O. M., Vishnikina L. P., Samoilenko V. M., Yaprynets T. S. Modernization of geographic education at high school: geof ormation training models. [Електронний ресурс]. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. № 5 (73). С. 174–184. URL: https://journal.iitta.gov.ua/public/journals/-1/pageHeaderLogoImage_uk_UA.png

9. Topuzov O.M., Shamne A.V., Malykhin O.V., Aristova N.O., Opaliuk T.L. Adaptation Peculiarities of the First-Year Students to University Life: Study on Stress Resistance. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. 2020. Volume 12. Issue 2. P. 48–59. DOI: <https://doi.org/10.18662/rrem/12.2/265>
URL: <https://lumenpublishing.com/journals/index.php/rrem/article/view/2630/pdf> (Web of Science)
10. Topuzov, O., Malykhin, O. Aristova, N. The Right Mix of Approaches in the English Language Teaching: Achieving Desired Learning Outcomes in the ESP Classroom. *Society. Integration. Education* : Proceedings the International Scientific Conference, May 22nd 2020. 2020. Vol. V. P. 512–526. URL : <http://journals.ru.lv/index.php/SIE/article/view/4818> (Web of Science)
11. Topuzov, O., Malykhin, O., Aristova, N. & Shamne, A. (2020). Optimization of University Department Management: The Increase of Foreign Language Teachers' Self-Efficacy by Preventing Job Burnout. *The New Educational Review*. Vol. 59. 59-71. (Scopus)
12. Topuzov, O., Malykhin, O., Aristova, N. & Shamne, A. (2020). Optimization of University Department Management: The Increase of Foreign Language Teachers' Self-Efficacy by Preventing Job Burnout. *The New Educational Review*. Vol. 59. P. 59–71. URL : <https://tner.polsl.pl/e59/a5.pdf> (Scopus)
13. Topuzov, O., Malykhin, O., Usca, S., & Aristova, N. (2021). Ukrainian-Latvian Comparative Studies on University Education: Common European Values and Current Challenges. *SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION. Proceedings of the International Scientific Conference, 1*, 696-706. <https://doi.org/10.17770/sie2021vol1.6423> (in English)
14. Біла книга національної освіти України / за заг. ред. В. Г. Кременя ; НАПН України. – Київ : Інформ. Системи, 2010. – 340 с. – Бібліогр.: с. 315–337. – Із змісту: підрозд. 2.2.3. Удосконалення навчально-методичного забезпечення дидактичного процесу в школі / Топузов О. М., Гудзик І. П., Ляшенко О. І. – С. 148–154.
15. Засекіна, Т.М. (2020). Інтеграція в шкільній природничій освіті: теорія і практика: монографія. За наук. ред. О.М. Топузова. Київ: Педагогічна думка. 400 с.
16. Калініна Л.М., Топузов О.М., Лапінський В.В. Факторна модель оцінювання ефективності управління закладом загальної середньої освіти та її практичне застосування. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Т.80 № 6. Р. 346–368. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v80i6.3912>;
URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3912/1751>(Web of Science)
17. Калініна Л.М., Топузов О.М., Лапінський В.В. Факторна модель оцінювання ефективності управління закладом загальної середньої освіти та її практичне застосування. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Т.80 № 6. Р. 346–368. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v80i6.3912>; URL : <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3912>;
<https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3912/1751> (Web of Science)
18. Малихін О. В., Арістова Н. О., Ярмольчук Т. Г. Формування та розвиток цифрової компетентності викладачів в системі безперервної освіти як основа успішної професійної діяльності. *Актуальні проблеми вищої професійної освіти (20 березня 2020 р., Київ)* : збірник наукових праць / за загальною редакцією Л. В. Барановської. Київ : НАУ, 2020. С. 132–134.
URL: <http://kpppo.nau.edu.ua/files/Konfer2020.pdf>
19. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні : монографія / В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заступник голови), О. М. Топузов (заступник голови), С. О. Сисоєва, О. І. Ляшенко, С. Д. Максименко, Н. Г. Ничкало, П. Ю. Саух, І. Ю. Регейло (секретар) за заг. ред. В.Г. Кременя, Київ : Нац. акад. пед. наук

- України, 2021. 384 с. (До 30-річчя незалежності України). DOI: <https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua> URL: <https://lib.iitta.gov.ua/726223/1/nac%20dopovid%202021%20color%201%20%281%29.pdf>
20. Організаційні механізми управління закладами освіти: методології та теоретичні засади / Топузов Олег Миколайович, Калініна Людмила Миколаївна // Укр. пед. журн. = Ukrainian Educational Journal. – 2017. – № 4. – С. 34–44.
 21. Організаційні механізми управління закладами освіти: методології та теоретичні засади / Топузов Олег Миколайович, Калініна Людмила Миколаївна // Укр. пед. журн. = Ukrainian Educational Journal. – 2017. – № 4. – С. 34–44.
 22. Про виконання програми спільної діяльності міністерства освіти і науки України та національної академії педагогічних наук України на 2017-2020 роки. Кремень, В.Г., Луговий В.І., Топузов О.М. та ін., Вісник НАПН України, 2020, 2(2) <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2020-2-2-2-3>
 23. Топузов О. М. Забезпечення якості загальної середньої освіти: на шляху до європейських стандартів. Укр. пед. журн. 2015. № 1. С. 16–27.
 24. Топузов О. М. Інтелектуальний розвиток учнів у проблемному навчанні / О. М. Топузов // Рідна мова. – Київ, 1998. – № 7 – 12. – С. 6-8.
 25. Топузов О. М. Теоретико-методичні засади особистісно орієнтованого шкільного підручника. Проблеми сучасного підручника. 2010. С. 8 –15.
 26. Топузов О.М. Інтелектуальний розвиток учнів у проблемному навчанні / Олег Топузов // Рідна шк. – 2006. – № 11. – С. 6–8.
 27. Топузов О.М., Малихін О.В., Опалюк Т.Л. Педагогічна майстерність: розвиток професійно-педагогічної адаптивності та соціальної рефлексії майбутнього вчителя : навч. посібник. Київ : Педагогічна думка, 2018. 292 с.
 28. Топузов, О. (2015). Компетентнісні засади сучасного підручникотворення. Український педагогічний журнал, (3), 36–47.

УДК 37.016.24:658.152.31(045)(0.034.2)

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту педагогіки НАПН України (протокол № 12 від «31» серпня 2022 р.).

Малихін О. В., Британський П. А. Фандрейзинг в галузі освіти. Робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» / О. В. Малихін, П. А. Британський. [Електронне видання]. – Київ: Педагогічна думка, 2023. – 16 с.

DOI: 10.32405/978-966-644-694-0-2022-17

ISBN 978-966-644-694-0

Рецензенти:

Опалюк Тетяна Леонідівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Арістова Наталія Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу міжнародних зв'язків та наукової співпраці Інституту педагогіки НАПН України.

© Інститут педагогіки НАПН України, 2023 рік

© Педагогічна думка, 2023 рік

© Малихін Олександр Володимирович, 2023 рік

© Британський Петро Анатолійович, 2023 рік